

F. t. forvaltningslov

regel om begrundelse efter begæring fuldt ud kunne opfylde dette underliggende hensyn.

Hertil kommer, at der ved indførelsen af en regel om samtidig begrundelse på områder, hvor myndighederne ikke hidtil har været vænnet hertil, muligvis kunne opstå en tendens til i vidt omfang at benytte sig af forholdsvist kortfattede standardbegrundelser. Dette vil næppe gælde i samme omfang under en regel om begrundelse efter begæring. En begæring om at få meddelt en begrundelse for den trufne afgørelse vil ofte blive opfattet som et forhåndsvarsel om, at afgørelsen kan blive anfægtet, og den pågældende forvaltningsmyndighed vil derfor kunne have en positiv interesse i gennem meddelelse af en udførlig begrundelse at forsøge at forklare parten om afgørelsens faktiske og retlige baggrund. En parts anmodning om begrundelse vil endvidere ikke sjældent angive, hvilke forhold parten i særlig grad mener burde føre til et andet resultat end det, myndigheden er kommet til, og myndigheden får derfor lejlighed til særlig at uddybe begrundelsen på sådanne områder. En almindelig regel om begrundelse efter begæring må derfor forventes at udgøre et bedre grundlag for udviklingen af en tilfredsstillende praksis med hensyn til de krav, der i fremtiden bør stilles til indholdet af en begrundelse, end en almindelig regel om samtidig begrundelse. Dette forhold må tillægges væsentlig betydning, idet det ikke er muligt på grundlag af den foreliggende lovgivningspraksis og forvaltningspraksis i en generel lovregel at foretage en nærmere præcisering af disse krav.

Endelig kan anføres, at også de øvrige bestemmelser i det foreliggende lovforslag alene tilsigter at lovfæste de generelle mindstekrav, der for de enkelte forholds vedkommende må stilles til den administrative sagsbehandling. Dette er en videreførelse af den linie i lovgivningspraksis på dette område, der blev anlagt ved gennemførelsen af loven af 1964 om partsoffentlighed i forvaltningen, og som er fastholdt såvel i den gældende offentlighedslov som i det udkast til en ny lov om offentlighed i forvaltningen, der indeholdes i offentlighedsudvalgets betænkning, jfr. herved udtalelsen i denne betænkning side 70. Det må forekomme bedst stemmende med denne linie, hvis man i overensstemmelse med begrundelsesudvalgets indstilling i det foreliggende lovforslag indskrænker sig til at fastsætte almindelige regler om begrundelse efter begæring, således at forskrifter om samtidig begrundelse fastsættes for de sagsområder, hvor man af særlige grunde ønsker at skærpe kra-

vene til forvaltningens sagsbehandling på dette punkt.

Justitsministeriet har i forbindelse med udformningen af begrundelsesreglen overvejet, om der burde gælde særlige regler for de kollegiale myndigheders begrundelsespligt.

Dette spørgsmål er omtalt i begrundelsesudvalgets betænkning på side 45. Det anføres i den forbindelse, at vanskelighederne ved at begrunde kan være særlig fremtrækkelig grund til at holde kommunalbestyrelser og andre kollegiale organer, hvori folkevalgte eller andre ikke-professionelle administratorer er enerådende eller dog i overvægt. Uanset at disse synspunkter i Norge og Sverige bl.a. har ført til, at de besluttende forsamlinger, kommunalbestyrelserne, er holdt uden for begrundelsespligten, finder udvalget ikke, at der her i landet er tilstrækkelig grund til at holde kommunalbestyrelsernes individuelle afgørelser uden for en regel om efterfølgende begrundelse. Udvalget anfører endvidere, at afgørelser truffet af de kommunale udvalg utvivlsomt ikke kan holdes uden for en begrundelsespligt. Efter udvalgets opfattelse bør de nævnte vanskeligheder føre til, at der eventuelt ved en efterfølgende bedømmelse stilles mildere krav til begrundelsens indhold, når afgørelsen er truffet af sådanne organer.

I Sverige gælder forvaltningsloven ikke for kommunale afgørelser, der kan påklages gennem kommunal besvær m.v., og det vil i praksis i det væsentlige sige afgørelser, der er truffet inden for den del af kommunalforvaltningen, der ikke er lovreguleret. Da kommunalbestyrelserne alene træffer afgørelse på sådanne områder, vil begrundelsesreglen i praksis ikke gælde for den samlede kommunalbestyrelse. Afgørelser, der træffes af kommunale udvalg, skal begrundes.

I Norge har man ikke ment at kunne undtage kommunale udvalg og nævn fra begrundelsespligten. Med henvisning til de praktiske vanskeligheder, som begrundelsespligten kunne skabe for den samlede kommunalbestyrelse, indeholder den norske forvaltningslov imidlertid en undtagelse for afgørelser, der er truffet af kommunestyret (den samlede kommunalbestyrelse) og det særlige formandskab. Der er i den forbindelse grund til at fremhæve, at de norske kommunalbestyrelser i almindelighed er langt større end de danske, og at norske kommunalbestyrelser må antages at træffe betydeligt færre individuelle afgørelser, end mange danske kommunalbestyrelser i praksis gør.

Den finske forvaltningslov, der trådte i kraft den 1. januar 1983, indeholder bl.a. regler om obligatorisk samtidig begrundelse. Reglerne gælder